УДК 336.74:339.9:338.2
DOI: https://doi.org/10.37734/2409-6873-2026-4-5

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ В УМОВАХ МОНЕТАРНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ФОРСАЙТ-ПІДХІД

Т. О. ГУСАКОВСЬКА
кандидат економічних наук, доцент;
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9094-3613
Л. А. РИБАЛКО-РАК
кандидат економічних наук, доцент;
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2269-9209
О. В. ЛОЗОВА
кандидат економічних наук, доцент;
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7358-8640
Н. Л. КУЖЕЛЬ
кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський університет економіки і торгівлі
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9093-1188

Анотація. Метою дослідження *є розроблення форсайт-орієнтованого економічного механізму розвитку ринку криптовалют на основі інтегрального оцінювання процесів монетарної глобалізації, визначення характеру їх взаємозв'язку з динамікою криптовалютного ринку та обґрунтування можливих траєкторій його розвитку.* ***Методологічну основу*** *становлять метод головних компонент, кореляційний аналіз, методи нормалізації даних і форсайт-підхід.* ***Результати.*** *Сформовано індекс монетарної глобалізації на основі показників процентних ставок провідних центральних банків, індексу долара США та невизначеності економічної політики. Виявлено стійкий взаємозв'язок між цим індексом і динамікою криптовалютного ринку, зокрема з часовим лагом. Запропоновано форсайт-орієнтований економічний механізм, що інтегрує моніторинг монетарного середовища, оцінювання ризиків і можливостей, сценарне прогнозування та адаптивне регулювання.* ***Практична значущість дослідження*** *полягає у можливості використання результатів для моніторингу монетарних ризиків, обґрунтування управлінських рішень і вдосконалення політики розвитку національного ринку цифрових активів.*

Ключові слова: *економічний механізм, монетарна глобалізація, монетарна політика, ринок криптовалют, індекс монетарної глобалізації, прогнозування, стратегічне управління, форсайт; цифровізація.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Стрімкий розвиток цифрових технологій, глобалізація фінансових ринків та активне поширення криптовалют формують нові умови функціонування світової економіки й трансформують традиційні механізми монетарного регулювання. У сучасному глобалізованому середовищі криптовалютний ринок перетворюється на важливий елемент міжнародної фінансової системи, який впливає на рух капіталу, валютні відносини, інвестиційні процеси та фінансову стабільність держав. Зростання масштабів використання цифрових активів, розвиток децентралізованих фінансів, поширення токенізації та цифрових валют центральних банків актуалізують необхідність формування нових підходів до стратегічного управління розвитком криптовалютного ринку. За таких умов особливого значення набуває використання форсайт-підходу як інструменту стратегічного прогнозування та моделювання довгострокових сценаріїв розвитку криптовалютного ринку. Форсайт-методи дозволяють не лише оцінити перспективні тенденції цифрової трансформації фінансової системи, але й сформувати адаптивний економічний механізм регулювання ринку криптовалют з урахуванням можливих монетарних ризиків, технологічних змін та глобальних фінансових викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зростання ролі цифрових активів супроводжується посиленням їх інтеграції до глобальної фінансової системи, що актуалізує питання оцінювання впливу монетарних процесів на розвиток криптовалютного ринку та пошуку ефективних підходів до його стратегічного управління.

Перший напрям досліджень присвячений економічній природі криптовалют та їх ролі у фінансовій системі. G. Peters та ін. [1] розглядають їх як нову форму цифрових грошей, R. Böhme та ін. [2] аналізують виклики для монетарної політики й фінансової стабільності, а C. Catalini та J. S. Gans

© Т. О. Гусаковська, Л. А. Рибалко-Рак, О. В. Лозова, Н. Л. Кужель, 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

[3] досліджують вплив блокчейну на трансакційні витрати та організацію фінансових ринків. Другий напрям охоплює інтеграцію криптовалют до глобальної фінансової системи. S. Corbet та ін. [4] визначають криптовалюти як окремий клас активів, чутливий до глобальних шоків. Q. Ji та ін. [5] і J. Kwapień та ін. [6] досліджують взаємозв'язки криптовалют із традиційними фінансовими активами, які посилюються під час криз. M. Wątorek та ін. [7] наголошують на зростанні впливу макроекономічних факторів і рішень Федеральної резервної системи США.

Окремий напрям становить вивчення впливу монетарної політики та економічної невизначеності. N. A. Kyriazis [8], M. Mahmoudi [9], A. H. Elsayed та R. M. Sousa [10], E. Bouri та ін. [11] підтверджують чутливість криптовалютного ринку до монетарних шоків, невизначеності та глобальних фінансових умов. Дослідження регулювання цифрових активів представлені працями D. W. Arner та ін. [12], В. Захарківа [13] і В. Гавви [14], які обґрунтовують необхідність проактивного регулювання та гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами. Трансформацію монетарного механізму в умовах цифровізації розглядають M. K. Brunnermeier та ін. [15], R. Auer та ін. [16], М. Колядка [17] і С. Защипас [18], акцентуючи увагу на розвитку цифрових валют центральних банків та адаптації інструментів монетарної політики.

Важливе значення мають також дослідження форсайту як інструменту стратегічного управління. R. Rohrbeck та M. E. Kum [19] підкреслюють його вплив на якість стратегічних рішень, а R. Vecchiato [20] – значення сценарного прогнозування в умовах невизначеності. Форсайт поєднує сценарний аналіз, експертне оцінювання та моделювання альтернативних траєкторій розвитку, що робить його перспективним для дослідження цифрових фінансових систем.

Незважаючи на суттєвий прогрес у вивченні взаємозв'язків між криптовалютами та глобальним фінансовим середовищем, недостатньо дослідженими залишаються питання комплексного оцінювання впливу монетарної глобалізації на розвиток криптовалютного ринку та використання форсайт-підходу для формування адаптивних механізмів його стратегічного розвитку.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті **є** розроблення форсайт-орієнтованого економічного механізму розвитку ринку криптовалют на основі інтегрального оцінювання процесів монетарної глобалізації, визначення характеру їх взаємозв'язку з динамікою криптовалютного ринку та обґрунтування можливих траєкторій його розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Інформаційно-емпіричну базу становлять щомісячні дані за травень 2016 р. – березень 2026 р. Глобальне монетарне середовище характеризують ефективна ставка федеральних фондів США (FFR), депозитна ставка ЄЦБ (ECBDFR), індекс долара США (DXY) та індекс невизначеності економічної політики (EPU). Для побудови індексу монетарної глобалізації (MGI) застосовано метод головних компонент (PCA). Придатність даних до факторного аналізу перевірено за критерієм Кайзера-Мейєра-Олкіна та тестом сферичності Бартлетта. Розрахунки виконано в BESH Stat NG та MS Excel.

Взаємозв'язок MGI з ринковою капіталізацією криптовалют досліджено за допомогою лагового кореляційного аналізу (коефіцієнт Пірсона) з інтервалом лагів 0–24 місяці. Для порівняння динаміки показники капіталізації нормалізовано методом мінімаксного масштабування.

На основі отриманих результатів та сучасних тенденцій розвитку цифрових фінансів і регулювання застосовано форсайт-підхід для формування альтернативних сценаріїв розвитку криптовалютного ринку.

У межах дослідження економічний механізм розвитку національного криптовалютного ринку пропонується розглядати як систему взаємопов'язаних інститутів, інструментів, методів та управлінських рішень, спрямованих на забезпечення сталого розвитку національного ринку криптовалют в умовах змін глобального монетарного середовища та посилення процесів цифровізації фінансових відносин.

Запропонований механізм ґрунтується на форсайт-орієнтованому принципі управління, який передбачає не лише реагування на поточні зміни зовнішнього середовища, а й завчасне виявлення майбутніх трендів, ризиків та можливостей розвитку ринку криптовалют. Запропонований підхід дозволяє інтегрувати процеси стратегічного прогнозування до системи управління розвитком національного ринку криптовалют та забезпечити його адаптацію до викликів монетарної глобалізації, цифрової трансформації фінансового сектору та європейської економічної інтеграції.

Економічний механізм передбачає, що ефективність управління розвитком національного ринку криптовалют значною мірою залежить від якості інформаційного забезпечення та своєчасного виявлення змін у глобальному монетарному середовищі. Саме зовнішні монетарні фактори формують умови доступу до ліквідності, впливають на інвестиційну активність, рівень фінансових ризиків та динаміку цифрових фінансових ринків, визначаючи перспективи розвитку національного криптовалютного сектору. Водночас процеси монетарної глобалізації характеризуються складною багатофакторною природою та проявляються

через взаємодію монетарної політики провідних центральних банків, змін глобальної ліквідності, валютної динаміки та рівня міжнародної фінансово-економічної невизначеності. Використання окремих показників не дозволяє сформувати цілісне уявлення про стан глобального монетарного середовища та оцінити його сукупний вплив на розвиток ринку криптовалют.

З огляду на це виникає необхідність у формуванні інтегрального інструменту оцінювання, який би забезпечував комплексний моніторинг процесів монетарної глобалізації та міг бути використаний як аналітична основа для прийняття стратегічних рішень у межах запропонованого економічного механізму. Для розв'язання цього завдання в межах дослідження пропонується побудова індексу монетарної глобалізації (Monetary Globalization Index, MGI), який інтегрує ключові монетарні характеристики глобального фінансового середовища та дозволяє здійснювати кількісне оцінювання їх динаміки.

Проведений кореляційний аналіз засвідчив наявність тісних взаємозв'язків між досліджуваними показниками (табл. 1). Перевірка придатності вибірки до факторного аналізу засвідчила достатній рівень кореляції між змінними. Значення критерію KMO становило 0,733, що перевищує рекомендований поріг 0,6. Тест сферичності Бартлетта виявився статистично значущим ($p<0,001$), що підтверджує доцільність застосування PCA.

Результати PCA показали, що перша головна компонента характеризується власним значенням 2,909 та пояснює 72,73 % загальної дисперсії вихідних даних (табл. 2).

Друга компонента має власне значення 0,732 та пояснює лише 18,29 % дисперсії. Частка третьої та четвертої компонент становить відповідно 7,31 % та 1,67 %. Згідно з критерієм Кайзера (власне значення > 1), лише перша компонента є статистично значущою, що свідчить про можливість використання одного інтегрального фактора для опису процесів монетарної глобалізації.

Водночас перша та друга компоненти разом пояснюють понад 91 % загальної варіації показників, що підтверджує високу якість факторизації вихідних даних та наявність вираженої латентної структури.

Факторні навантаження першої головної компоненти мають додатні значення для всіх досліджуваних змінних (табл. 3).

Отримані навантаження демонструють, що найбільший внесок у формування інтегрального фактора здійснюють процентні ставки Федеральної резервної системи та Європейського центрального банку. Дещо менший, але також вагомий

Таблиця 1

Кореляційна матриця вхідних змінних для аналізу головних компонент

	FFR	ECBDFR	DXY	EPU
FFR	1	0,93175	0,661517	0,437937
ECBDFR	0,93175	1	0,685757	0,425724
DXY	0,661517	0,685757	1	0,62852
EPU	0,437937	0,425724	0,62852	1

Джерело: розраховано авторами за даними [21]

Таблиця 2

Результати аналізу головних компонент

Головна компонента	Власне значення	Частка поясненої дисперсії, %	Кумулятивна частка дисперсії, %
PC1	2,909	72,73	72,73
PC2	0,732	18,29	91,02
PC3	0,293	7,31	98,33
PC4	0,067	1,67	100,00

Джерело: розраховано авторами за даними [21]

Таблиця 3

Факторні навантаження першої головної компоненти

Показник	Факторне навантаження PC1
Federal Funds Effective Rate (FFR)	0,533
ECB Deposit Facility Rate (ECBDFR)	0,535
U.S. Dollar Index (DXY)	0,512
Economic Policy Uncertainty Index (EPU)	0,410

Джерело: розраховано авторами за даними [21]

вплив мають індекс долара США та індекс економічної невизначеності. Це дозволяє інтерпретувати першу головну компоненту як інтегральну характеристику стану та жорсткості глобального монетарного середовища, сформовану під впливом динаміки процентних ставок провідних центральних банків, валютних умов та економічної невизначеності.

Позитивні факторні навантаження всіх змінних свідчать про їх односпрямований внесок у формування першої головної компоненти. Отже, зростання значень досліджуваних показників асоціюється зі збільшенням значення інтегрального фактора MGI. Таким чином, зростання значень FFR, ECBDFR, DXY та EPU супроводжується підвищенням значення MGI, що дає підстави трактувати його як індикатор посилення жорсткості та напруженості глобального монетарного середовища. Водночас MGI не слід розглядати як безпосередній вимір монетарної глобалізації у широкому інституційному розумінні, оскільки його структура визначається обмеженим набором монетарних та макроекономічних показників.

На основі отриманих результатів індекс монетарної глобалізації визначено як лінійну комбінацію стандартизованих значень вихідних показників:

$$MGI_t = 0,533ZFFR_t + 0,535ZECBDFR_t + \\ +0,512ZDXY_t + 0,41ZEPU_t \quad (1)$$

де Z – стандартизовані значення відповідних показників у момент часу t.

Оскільки перша головна компонента акумулює майже три чверті всієї інформації, що міститься у вихідній системі змінних, побудований індекс може використовуватися як інтегральний індикатор стану глобального монетарного середовища в межах запропонованого економічного механізму розвитку ринку криптовалют. Його застосування забезпечує можливість комплексного моніторингу змін монетарної кон'юнктури та формує аналітичну основу для форсайт-моделювання сценаріїв розвитку криптовалютного ринку в умовах монетарної глобалізації.

З метою подальшої інтерпретації отриманих результатів та аналізу часових змін глобального монетарного середовища на основі формули (2) було розраховано значення індексу монетарної глобалізації (MGI) для кожного спостереження досліджуваного періоду. Результати розрахунку MGI представлено на рис. 1.

Траєкторія розрахованого індексу монетарної глобалізації (MGI) за 2016-2026 рр. відображає основні етапи трансформації глобального монетарного середовища протягом останнього десятиліття. У період 2016 – початку 2020 рр. значення індексу залишалися переважно низькими, досягнувши мінімального рівня у березні 2018 року. Така динаміка відповідала відносно сприятливим умовам глобальної ліквідності, низькому рівню процентних ставок та помірній макроекономічній невизначеності.

Пандемія COVID-19 спричинила короткострокові коливання MGI, тоді як монетарне стимулювання тимчасово пом'якшило глобальні фінансові умови. З 2022 року індекс зростав під впливом посилення монетарної політики, зміцнення долара США та економічної невизначеності. У 2024–2026 рр. він стабілізувався на високих рівнях, досягнувши максимуму в березні 2025 року. Такі зміни свідчать про посилення монетарних обмежень і трансформацію глобальної ліквідності, що потенційно впливає на динаміку криптовалютного ринку та зумовлює необхідність аналізу взаємозв'язку між MGI і його розвитком. З метою подальшого аналізу взаємозв'язку між монетарною глобалізацією та розвитком криптовалютного ринку показник загальної ринкової капіталізації криптовалют було нормалізовано. Отримані значення дають змогу зіставити динаміку криптовалютного ринку з динамікою індексу монетарної глобалізації та виявити можливі закономірності їх спільної зміни. Динаміку нормалізованого показника наведено на рис. 2.



Рис. 1. Динаміка індексу монетарної глобалізації (MGI) у 2016–2026 рр.

Джерело: розраховано авторами за даними [21]

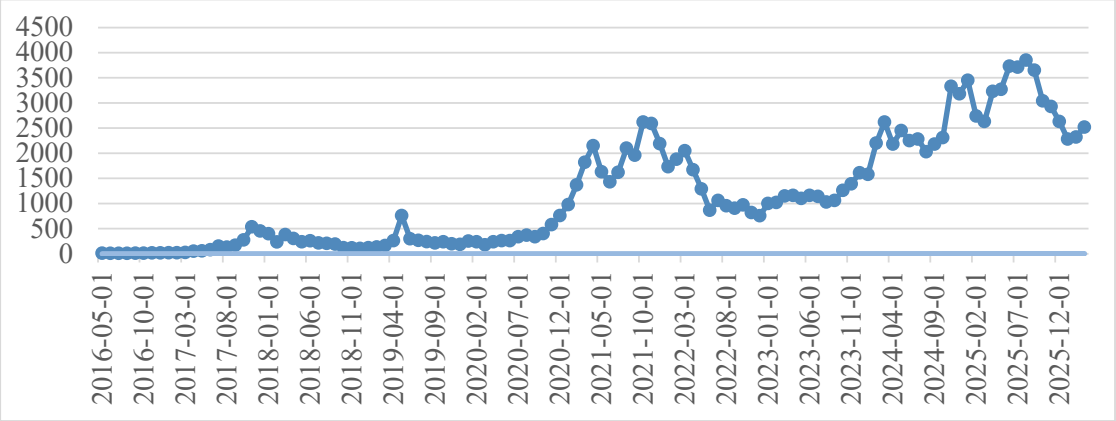


Рис. 2. Динаміка розвитку глобального криптовалютного ринку (на основі нормалізованого показника Total Cryptocurrency Market Capitalization) у 2016–2026 рр.

Джерело: розраховано авторами за даними [22]

Аналіз динаміки нормалізованого показника загальної ринкової капіталізації криптовалют свідчить про циклічний характер розвитку криптовалютного ринку та наявність кількох фаз стрімкого зростання і корекції.

Порівняння отриманої траєкторії з динамікою індексу монетарної глобалізації дозволяє припустити існування взаємозв'язку між змінами глобального монетарного середовища та розвитком ринку цифрових активів. Водночас реакція криптовалютного ринку на зміни монетарних умов не є миттєвою, що може свідчити про наявність часових лагів у механізмі передачі впливу монетарних факторів на динаміку цифрових активів. З огляду на це доцільним є проведення кореляційного аналізу між MGI та показниками розвитку криптовалютного ринку з урахуванням можливих лагових ефектів (табл. 4).

Таблиця 4

Лаговий кореляційний аналіз впливу монетарної глобалізації на розвиток криптовалютного ринку

Лаг, міс.	Коефіцієнт кореляції
0	0,651
6	0,628
12	0,730
18	0,791
21	0,792
24	0,785

Джерело: розраховано авторами

Результати лагового кореляційного аналізу свідчать про наявність позитивного статистичного взаємозв’язку між індексом монетарної глобалізації та показником розвитку криптовалютного ринку. Максимальне значення коефіцієнта кореляції (r = 0,792) отримано за лагу 21 місяць. Це може вказувати на наявність часової асиметрії у взаємозв’язку між змінами глобального монетарного середовища та динамікою криптовалютного ринку. Водночас отриманий результат не дає підстав стверджувати про причинний вплив або гарантовану прогностичну здатність MGI, оскільки на величину кореляції можуть впливати спільні довгострокові тренди досліджуваних рядів.

Виявлений лаговий взаємозв’язок створює аналітичне підґрунтя для використання MGI у системі стратегічного моніторингу та форсайт-аналізу розвитку криптовалютного ринку. Водночас його використання як повноцінного випереджального індикатора потребує додаткової перевірки прогностичної здатності за допомогою економетричних моделей та out-of-sample прогнозування.

У межах дослідження сформовано три альтернативні сценарії розвитку ринку криптовалют в умовах монетарної глобалізації: оптимістичний, базовий та песимістичний. Формування сценаріїв здійснювалося з урахуванням динаміки індексу монетарної глобалізації, тенденцій розвитку цифрових фінансів, регуляторних змін та рівня інтеграції криптовалютного ринку у світову фінансову систему (табл. 5). Сценарії мають якісний характер і не є результатом статистичного прогнозування конкретних значень ринкової капіталізації.

Проведений сценарний аналіз свідчить, що перспективи розвитку криптовалютного ринку значною мірою залежать від траєкторії глобального монетарного середовища. Найбільш сприятливі умови для розвитку ринку формуються за сценарію пом’якшення монетарної політики та зростання глобальної ліквідності, тоді як збереження високих значень MGI може стримувати інвестиційну активність і посилювати волатильність цифрових активів.

Таблиця 5

Форсайт-сценарії розвитку ринку криптовалют в умовах монетарної глобалізації

Сценарій	Монетарне середовище (MGI)	Характеристика крипторинку	Наслідки для України
Оптимістичний	Зниження MGI, пом'якшення монетарної політики, зростання глобальної ліквідності	Активне зростання капіталізації крипторинку, розвиток цифрових фінансів, приплив інвестицій	Прискорення легалізації ринку, розвиток криптоіндустрії, зростання податкових надходжень
Базовий	Помірні значення MGI, стабільні монетарні умови	Помірне зростання крипторинку та поступове розширення використання цифрових активів	Адаптивний розвиток регуляторного середовища та інтеграція до європейського ринку цифрових активів
Песимістичний	Високий MGI, жорстка монетарна політика, висока невизначеність	Скорочення ліквідності крипторинку, підвищення волатильності та інвестиційних ризиків	Уповільнення розвитку ринку, зростання регуляторних ризиків та відтік капіталу

Джерело: розроблено авторами

На основі отриманих результатів сформовано форсайт-орієнтований економічний механізм, який поєднує інструменти моніторингу глобального монетарного середовища, сценарного прогнозування та регуляторної адаптації криптовалютного ринку (рис. 3).

Отримані результати підтверджують, що процес монетарної глобалізації є важливим фактором розвитку криптовалютного ринку. Побудований індекс монетарної глобалізації дозволив інтегрувати в єдину аналітичну конструкцію ключові характеристики глобального монетарного серед-

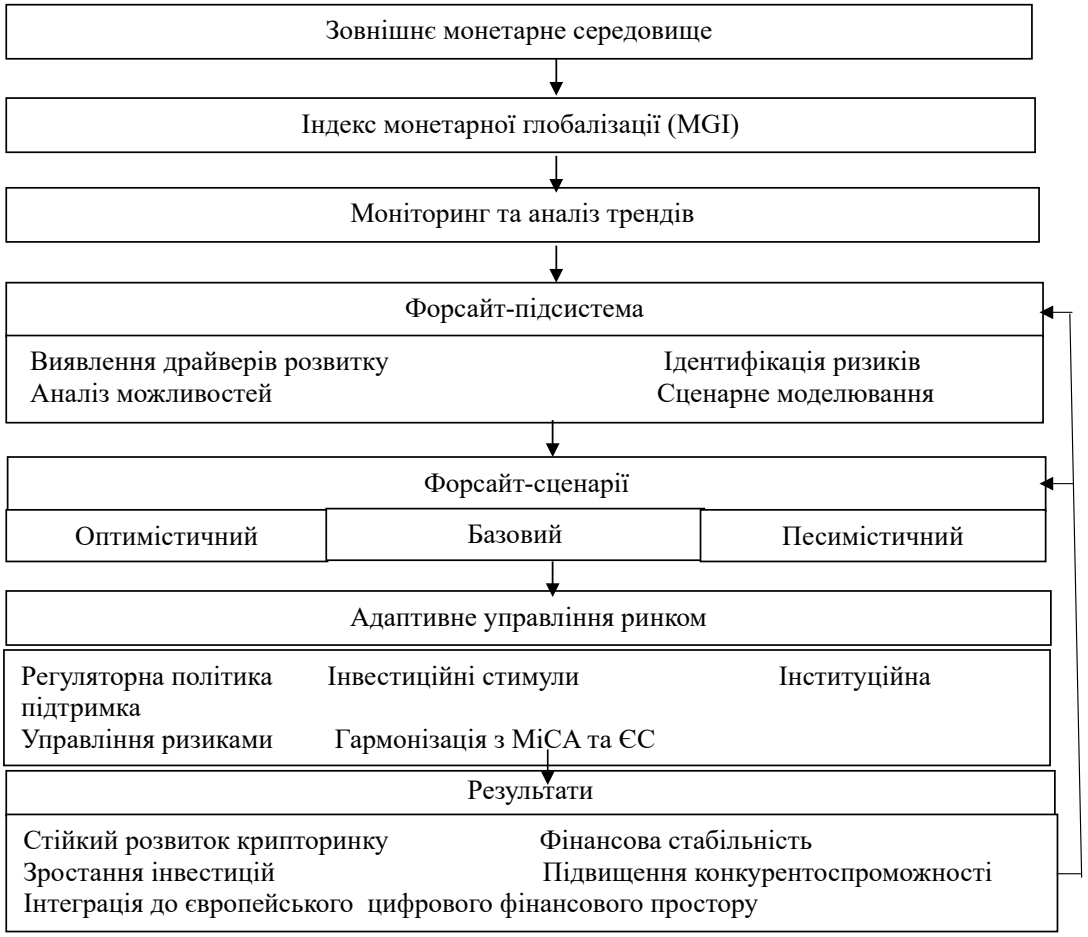


Рис. 3. Форсайт-орієнтований економічний механізм розвитку ринку криптовалют в умовах монетарної глобалізації

Джерело: розроблено авторами

овища та простежити їхню динаміку протягом 2016–2026 рр. Виявлені тенденції загалом узгоджуються з висновками попередніх досліджень щодо зростання чутливості криптовалютного ринку до змін глобальної ліквідності, процентних ставок і макроекономічної невизначеності.

Водночас результати лагового кореляційного аналізу свідчать, що реакція криптовалютного ринку на зміни монетарних умов має відкладений характер. Найвищий рівень кореляції було зафіксовано за лагу 21 місяць, що може вказувати на поступову трансмісію монетарних імпульсів через інвестиційні потоки, поведінку учасників ринку та процеси інституціоналізації криптоактивів. Такий результат доповнює наявні дослідження, які переважно зосереджуються на короткострокових ефектах монетарної політики.

Разом із тим отримані залежності не слід інтерпретувати як прямий причинно-наслідковий зв'язок. Розвиток криптовалютного ринку формується під впливом широкого кола чинників, серед яких важливу роль відіграють технологічні інновації, регуляторні зміни та геополітичні процеси. Незважаючи на це, результати дослідження підтверджують доцільність використання MGI як інструменту стратегічного моніторингу та форсайт-аналізу розвитку ринку криптовалют.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Результати дослідження засвідчили наявність позитивного лагового взаємозв'язку між MGI та ринковою капіталізацією криптовалют, що обґрунтовує використання індексу для стратегічного моніторингу та формування форсайт-сценаріїв. Запропонований підхід забезпечує інтегроване оцінювання монетарних факторів і створює аналітичну основу для раннього виявлення ризиків, сценарного прогнозування та обґрунтування стратегічних і регуляторних рішень щодо розвитку ринку цифрових активів. Обмеження дослідження пов'язані з використанням обмеженого набору індикаторів і кореляційного аналізу, який не дає змоги встановити причинно-наслідкові зв'язки. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розширення системи індикаторів монетарної глобалізації, застосування економетричних моделей та оцінювання впливу глобальних монетарних процесів на національні сегменти криптовалютного ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Peters G., Panayi E., Chapelle A. Trends in cryptocurrencies and blockchain technologies: a monetary theory and regulation perspective. *Journal of Financial Perspectives*. 2015. Vol. 3, No. 3. URL: https://ssrn.com/abstract=3084011

2. Böhme R., Christin N., Edelman B., Moore T. Bitcoin: economics, technology, and governance. *Journal of Economic Perspectives*. 2015. Vol. 29, No. 2. P. 213–238. DOI: https://doi.org/10.1257/jep.29.2.213

3. Catalini C., Gans J. S. Some simple economics of the blockchain. *Communications of the ACM*. 2020. Vol. 63, No. 7. P. 80–90. DOI: https://doi.org/10.1145/3359552

4. Corbet S., Lucey B., Urquhart A., Yarovaya L. Cryptocurrencies as a financial asset: a systematic analysis. *International Review of Financial Analysis*. 2019. Vol. 62. P. 182–199. DOI: https://doi.org/10.1016/j.irfa.2018.09.003

5. Ji Q., Bouri E., Gupta R., Roubaud D. Network causality structures among Bitcoin and other financial assets: a directed acyclic graph approach. *The Quarterly Review of Economics and Finance*. 2019. Vol. 70. P. 203–213. DOI: https://doi.org/10.1016/j.qref.2018.05.016

6. Kwapień J., Wątorek M., Drożdż S. Cryptocurrency market consolidation in 2020–2021. *Entropy*. 2021. Vol. 23, No. 12. Article 1674. DOI: https://doi.org/10.3390/e23121674

7. Wątorek M., Skupień M., Kwapień J., Drożdż S. Decomposing cryptocurrency high-frequency price dynamics into recurring and noisy components. *Chaos: An Interdisciplinary Journal of Nonlinear Science*. 2023. Vol. 33, No. 8. DOI: https://doi.org/10.1063/5.0165635

8. Kyriazis N. A. The nexus of sophisticated digital assets with economic policy uncertainty: a survey of empirical findings and an empirical investigation. *Sustainability*. 2021. Vol. 13, No. 10. Article 5383. DOI: https://doi.org/10.3390/su13105383

9. Mahmoudi M. Examining the effect of monetary policy and monetary policy uncertainty on cryptocurrencies market. *arXiv*. 2023. arXiv:2311.10739. DOI: https://doi.org/10.48550/arXiv.2311.10739

10. Elsayed A. H., Sousa R. M. International monetary policy and cryptocurrency markets: dynamic and spillover effects. *The European Journal of Finance*. 2024. Vol. 30, No. 16. P. 1855–1875. DOI: https://doi.org/10.1080/1351847X.2022.2068375

11. Bouri E., Shahzad S. J. H., Roubaud D., Kristoufek L., Lucey B. M. Bitcoin, gold, and commodities as hedges and safe-havens for stocks: new insight through wavelet analysis. *The Quarterly Review of Economics and Finance*. 2020. Vol. 77. P. 156–164. DOI: https://doi.org/10.1016/j.qref.2020.03.004

12. Arner D. W., Auer R., Frost J. Stablecoins: risks, potential and regulation. *BIS Working Papers*. 2020. No. 905. URL: https://www.bis.org/publ/work905.htm

13. Захарків В. Регулювання ринку криптовалют: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-57

14. Гавва В. Ринок цифрових фінансових активів: регулювання ризиків. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-83

15. Brunnermeier M. K., James H., Landau J.-P. The digitalization of money. *NBER Working Paper*. 2019. No. 26300. DOI: https://doi.org/10.3386/w26300

16. Auer R., Cornelli G., Frost J. Rise of the central bank digital currencies: drivers, approaches and technologies. *BIS Working Papers*. 2020. No. 880. URL: https://www.bis.org/publ/work880.htm

17. Колядка М. Адаптивна монетарна політика в умовах глобальної нестабільності: інституційні та цифрові вектори реформування. *Економіка та суспільство*. 2025. № 82. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-35

18. Защипас С. М. Трансформація монетарного трансмісійного механізму в умовах функціонування ринку віртуальних активів. *Економіка, управління та адміністрування*. 2025. № 4 (114). С. 148–163. DOI: https://doi.org/10.26642/ema-2025-4(114)-148-163

19. Rohrbeck R., Kum M. E. Corporate foresight and its impact on firm performance: a longitudinal analysis. *Technological Forecasting and Social Change*. 2018. Vol. 129. P. 105–116. DOI: https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.12.013

20. Vecchiato R. Strategic planning and organizational flexibility in turbulent environments. *Foresight*. 2015. Vol. 17, No. 3. P. 257–273. DOI: https://doi.org/10.1108/FS-05-2014-0032

21. Federal Reserve Bank of St. Louis. *FRED: Federal Reserve Economic Data* : data set. [2026]. URL: https://fred.stlouisfed.org/

22. TradingView. *CRYPTOCAP: TOTAL – Total cryptocurrency market capitalization* : data set. [2026]. URL: https://www.tradingview.com/symbols/CRYPTOCAP-TOTAL/

REFERENCES

1. Peters, G., Panayi, E., Chapelle, A. (2015). *Trends in cryptocurrencies and blockchain technologies: A monetary theory and regulation perspective*. *Journal of Financial Perspectives*, 3(3). URL: https://ssrn.com/abstract=3084011

2. Böhme, R., Christin, N., Edelman, B., Moore, T. (2015). *Bitcoin: Economics, technology, and governance*. *Journal of Economic Perspectives*, 29(2), pp. 213-238. DOI: https://doi.org/10.1257/jep.29.2.213

3. Catalini, C., Gans, J.S. (2020). *Some simple economics of the blockchain*. *Communications of the ACM*, 63(7), pp. 80-90. DOI: https://doi.org/10.1145/3359552

4. Corbet, S., Lucey, B., Urquhart, A., Yarovaya, L. (2019). *Cryptocurrencies as a financial asset: A systematic analysis*. *International Review of Financial Analysis*, 62, pp. 182-199. DOI: https://doi.org/10.1016/j.irfa.2018.09.003

5. Ji, Q., Bouri, E., Gupta, R., Roubaud, D. (2019). *Network causality structures among Bitcoin and other financial assets: A directed acyclic graph approach*. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 70, pp. 203-213. DOI: https://doi.org/10.1016/j.qref.2018.05.016

6. Kwapień, J., Wątorek, M., Drożdż, S. (2021). *Cryptocurrency market consolidation in 2020–2021*. *Entropy*, 23(12), 1674. DOI: https://doi.org/10.3390/e23121674

7. Wątorek, M., Skupień, M., Kwapień, J., Drożdż, S. (2023). *Decomposing cryptocurrency high-frequency price dynamics into recurring and noisy components*. *Chaos: An Interdisciplinary Journal of Nonlinear Science*, 33(8). DOI: https://doi.org/10.1063/5.0165635

8. Kyriazis, N.A. (2021). *The nexus of sophisticated digital assets with economic policy uncertainty: A survey of empirical findings and an empirical investigation*. *Sustainability*, 13(10), 5383. DOI: https://doi.org/10.3390/su13105383

9. Mahmoudi, M. (2023). *Examining the effect of monetary policy and monetary policy uncertainty on cryptocurrencies market*. *arXiv*. 2311.10739. DOI: https://doi.org/10.48550/arXiv.2311.10739

10. Elsayed, A.H., Sousa, R.M. (2024). *International monetary policy and cryptocurrency markets: Dynamic and spillover effects*. *The European Journal of Finance*, 30(16), pp. 1855-1875. DOI: https://doi.org/10.1080/1351847X.2022.2068375

11. Bouri, E., Shahzad, S.J.H., Roubaud, D., Kristoufek, L., Lucey, B.M. (2020). *Bitcoin, gold, and commodities as hedges and safe-havens for stocks: New insight through wavelet analysis*. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 77, pp. 156-164. DOI: https://doi.org/10.1016/j.qref.2020.03.004

12. Arner, D.W., Auer, R., Frost, J. (2020). *Stablecoins: Risks, potential and regulation*. *BIS Working Papers*, No. 905. URL: https://www.bis.org/publ/work905.htm

13. Zakharkiv, V. (2023). *Rehuliuvannia rynku kryptovaliut: vitchyznianyi ta zarubizhnyi dosvid* [Cryptocurrency market regulation: domestic and foreign experience]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society], 53. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-57 [in Ukrainian].

14. Havva, V. (2023). *Rynok tsyfrovykh finansovykh aktyviv: rehuliuvannia ryzykiv* [Digital financial assets market: risk regulation]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society], 56. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-83 [in Ukrainian].

15. Brunnermeier, M.K., James, H., Landau, J.-P. (2019). *The digitalization of money*. *NBER Working Paper*, No. 26300. DOI: https://doi.org/10.3386/w26300

16. Auer, R., Cornelli, G., Frost, J. (2020). *Rise of the central bank digital currencies: Drivers, approaches and technologies. BIS Working Papers*, No. 880. URL: https://www.bis.org/publ/work880.htm

17. Koliadka, M. (2025). *Adaptyvna monetarna polityka v umovakh hlobalnoi nestabilnosti: instytutsiini ta tsyfrovi vektory reformuvannia* [Adaptive monetary policy under global instability: institutional and digital vectors of reform]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society], 82. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-35 [in Ukrainian].

18. Zashchypas, S.M. (2025). *Transformatsiia monetarnoho transmisiinoho mekhanizmu v umovakh funktsionuvannia rynku virtualnykh aktyviv* [Transformation of the monetary transmission mechanism under the functioning of the virtual assets market]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia* [Economics, Management and Administration], 4(114), pp. 148-163. DOI: https://doi.org/10.26642/ema-2025-4(114)-148-163 [in Ukrainian].

19. Rohrbeck, R., Kum, M.E. (2018). *Corporate foresight and its impact on firm performance: A longitudinal analysis*. *Technological Forecasting and Social Change*, 129, pp. 105-116. DOI: https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.12.013

20. Vecchiato, R. (2015). *Strategic planning and organizational flexibility in turbulent environments*. *Foresight*, 17(3), pp. 257-273. DOI: https://doi.org/10.1108/FS-05-2014-0032

21. Federal Reserve Bank of St. Louis. (2026). *FRED: Federal Reserve Economic Data* [Data set]. Available at: https://fred.stlouisfed.org/

22. TradingView. (2026). *CRYPTOCAP: TOTAL – Total cryptocurrency market capitalization* [Data set]. Available at: https://www.tradingview.com/symbols/CRYPTOCAP-TOTAL/

Tetiana Husakovska, Lesya Rybalko-Rak, Oksana Lozova, Natalia Kuzhel, *Poltava University of Economics and Trade.* ***Economic mechanism for cryptocurrency market development under monetary globalization: a foresight approach.***

Annotation. *The study* ***aims*** *to develop a foresight-oriented economic mechanism for cryptocurrency market development based on an integrated assessment of monetary globalization, identifying its relationship with cryptocurrency market dynamics, and substantiating possible development trajectories. The growing interdependence between the cryptocurrency market and the global financial environment, driven by changes in major central banks' monetary policies, high digital asset volatility, and evolving regulatory frameworks, necessitates adaptive approaches to market development and forecasting.* ***Methodology.*** *The study employs Principal Component Analysis, correlation analysis, data normalization methods, and a foresight approach. A Monetary Globalization Index (MGI) is constructed by integrating indicators of major central banks' interest rates, the US Dollar Index, and economic policy uncertainty. Total cryptocurrency market capitalization is used as an aggregate indicator of cryptocurrency market development.* ***Results.*** *The MGI provides an integrated assessment of changes in the global monetary environment and an analytical basis for strategic monitoring of cryptocurrency market development. A persistent relationship between the MGI and cryptocurrency market capitalization is identified, including correlations with time lags. The findings indicate that changes in global monetary conditions are associated with cryptocurrency market dynamics over different time horizons. Based on the MGI dynamics, lagged correlation analysis, and current trends in digital finance and cryptocurrency regulation, three alternative development scenarios are formulated: optimistic, baseline, and pessimistic. A foresight-oriented economic mechanism is proposed, integrating monetary environment monitoring, risk and opportunity identification, scenario forecasting, and adaptive regulation.* ***Practical significance****. The findings can be used to monitor external monetary risks, identify potential threats and opportunities, improve the justification of strategic and managerial decisions, and enhance regulatory policies aimed at developing national digital asset markets and strengthening their adaptability to changes in the global financial environment.*

Keywords: *economic mechanism, monetary globalization, monetary policy, cryptocurrency market, Monetary Globalization Index, forecasting, strategic management, foresight, digitalization.*

Дата надходження статті: 02.10.2026
Дата прийняття статті до публікації: 04.11.2026
Дата публікації статті: 13.11.2026